

CICLES i SPORTS

SANROMA

BALMES, 62:—:TELÈFON 1445-A

BARCELONA

DROGUERIA

PRODUCTES QUÍMICS

BARNISSOS, COLORS I PINZELLS

PERE OLIVELLA

Plaça d'En Rius i Taulet, 15 - Tel. G. 217

BARCELONA-GRACIA

FUSTERIA ARTÍSTICA

DE

Joan Francolí

MOBLES — DECORACIÓ

Carrer Vallhonrat, 30 i Olivera, 48

BARCELONA - P. S.

Farmàcia Fàbregas

Centre d'especialitats farmacèutiques
Anàlisis clínics, Sueros i Injectables
de totes menes

TOS curació radical amb les antigues
PASTILLES FÀBREGAS

Sant Domènec, 20 i 22 - Tel. G. 217

BARCELONA-GRACIA

Queviures i Pesca Salada

DE

Victor Camprubí

Carrer de Prim, 32

i Frederic Soler, 1

SARRIÀ

ART NOVELL

REVISTA D'ART i LITERATURA

Adherida a l'Associació d'Autors de la Ploma

Pare nostre Jesucrist,
Madona Berge Maria,
gireu els ulls de pietat
a la pobre Pàtria mia.

Angel Guimerà.

Barcelona, AGOST 1924 — Número Extraordinari

PREU 25 cts.

LA MILLOR ESCOLA
per aprendre els idiomes és
L'ESCOLA MASSÉ
puix hi ensenyen veraders professors estrangers amb
el millor mètode

FRANCÈS - ANGLÈS - ALEMANY - ITALIÀ

Classes generals i lliçons particulars

Rambla dels Estudis, 14 i Canuda, 2)
Santa Anna, 5, pral. (xamfrà Rambla)) Telèfon A. 4633

ANY I

ART NOVELL

NÚM. 8

REVISTA MENSUAL D'ART i LITERATURA

Adherida a l'Associació d'Autors de la Ploma

BARCELONA agost de 1924

—

Subscripció: Un any 1'70 ptes.

Redacció i Administració: Estruch, 9, btga. — Telf. 2055-A.

La mort del poeta

En aquests dies que les lletres catalanes estan de dol per la pèrdua del seu gloriós poeta N'Angel Guimerà, ART NOVELL que creu representar als escriptors joves de la nostra terra, no pot deixar de dedicar el seu humil, però fervent, homenatge al gran Mestre de Catalunya.

Tot el poble sense distinció d'estaments ni de classes ha plorat la pèrdua del nostre poeta. Tota la terra catalana ha vibrat d'emoció i s'ha sentit dolorida en les fibres més sensibles de la seva ànima. Qui estimà tant a Catalunya no podia deixar d'ésser correspost pel poble.

Ja no veurem més la figura venerable d'En Guimerà, passejar-se per les nostres Rambles amb son pas lent i l'esquena curvada, més pel pes de la glòria que pel dels anys.

I en aquest homenatge sincer que el seu poble l'hi ha dedicat, la joventut catalana hi vol la seva part. La joventut plora també al seu Mestre estimat al seu seny guiador com a ciutadà i com a poeta.

Déu ha cridat al gran patrici i benemèrit de la Pàtria. Si la pèrdua material del poeta ha omplert el nostre cor de dol, tinguem present que no l'hem perdut per sempre. La seva obra és viva, la seva tasca és real. La mort ens arreballà el seu cos venerable, però ens ha deixat molt més, ens ha deixat el seu esperit.

Sapiguem-lo servir per sempre.

I quan les ombres malestrugues planejin damunt nostre i temptin la nostra fe en l'ideal, sapiguem repetir, llavors, junt amb el poeta: «L'ànima és meva».

Plan y

En la mort del Mestre.

Avui la terra s'ha vestit de dol,
el vent s'endú en pols una altra fulla,
cel en amunt s'és amagat el sol,
romàn immòvil la darrer despulla.

Aquell que va polsar la nostra raça,
el que abatia els esperons del gall,
que parlava amb la vida a colps de maça
i amb sonoritats eòlies de cristall;

el que encengué la sang en nostres venes,
el que exhumava gestes triomfals,
el que aixecava un dia les antenes
de nostra pàtria i a dins les fornals

del món, tempestejant de flames,
cremava, irat, les llordes passions
i s'enfilava amb un trescar de cames
al blau de les més pures regions,

aquell que tot això compendiava,
ha caigut per la força del Destí
i ell que era brau, sota la terra brava
és ja un record de ço que era ahí.

Ha caigut amb la testa coronada
per l'àuria llum de l'immortalitat,
la carn, geliua, s'era embolcallada
amb la bandera de la llibertat.

Què hi fa que aquesta carn ja sigui oculta
sota la terra que el seu cos tanca,
si la glòria que el volta és insepulta
i al nostre cor eternament viurà?

Què hi fa que aquella cara dolça i franca
reposi en la més noble soledat,
si un espurnic d'aquella barba blanca
veurem fulgí en la pau i en el combat?

Damunt el núvols que l'oreig esquinça
el seu esprit magnànim, s'encel·là
i ara en la vida, tan coquina i minça,
la llum d'un nou estel resplendirà.

Plorem, doncs, el silenci de sa lira,
plorem-lo tots pel vincle de germans,
i al foc sagrat que son record inspira,
plorem-lo encara més els catalans.

I quan solquin l'atzur les llampurnades
del joc lluent en retopar les falçs,
els pits sagnants, les testes eriçades,
xiselant irats els folls tramuntanals,

sorgeixi en clam la veu imperativa
dels fills que tu a tots temps has estimat,
crident ben alt:—Mireu, l'ànima és viva,
l'ànima és nostra per l'eternitat!—

DOMENEC JUNCADILLA

JULIOL DE 1924.

MELANGIA

Camina pel sorral vorer al mar
 Pas lent, faç groga i má esllanguida
 Mirada ací i allà, res s'en destria;
 La tarda cau; el dia va a finir.

Les cnes remoroses, suaument
 Deixen anar l'escuma pels seus peus
 Ella ni se n'adona, és com un ombra
 Que amb el dia camina vers ponent

L'aire de deixadesa l'acompanya
 I ella està seria, quan la gent ne riu
 Res li diu res i com una ensa viu.

M.ª DOLORS MANENT JORDANA

RÀPIDA

Fineix la nit. Poc a poc la llum invadeix l'espai, i els ocellets canten abscondits per atapeïda cortina de fullatge maragdí.

De sobte, entre la xerradissa dels ocells, apareix per un camí rublert de flors belles i oloroses una donzella. Es una gentil pastora; el so melangiós d'una campana, invitant-la a la missa matinal, l'ha deixondida; i és per això que, alegre com l'ocell a l'empendre el vol, ha deixat la blanca masia i a bon pas s'encamina vers la ermita penjada, com un niu, al cim d'una muntanya gegantina...

PEPETA COSTA
 (Ripoll)

Teatre Guimerià

Particularment, en Guimerà no pot oferir més dades de santedat. Literàriament que puc dir jo que no hagin dit els altres, n'obstant però, em sugereix l'idea de la seva indiscutible personalitat, aquella garantia de les seves obres, com si diguessim el segell Guimerià. Clavat. Viscut en les mes grans creacions del poeta enyorat.

Em refereixo a la visió d'aquells dos tipus que trobem en les obres immortals del dramaturg.

La brusquetat natural d'un home salvatge, que tot ell cau de bo, d'un home ingenu, tot sentiment, tot esperit, i una dona innocent, temerosa, càpac dels sacrificis més grandiosos. Trobem l'exemple, en *Mar i Cel* mateix. Un home d'un fons indiscutiblement bo. Un salvatge que sap on té el seu cor, que odia, i estima a la vegada: **SAID**. I ella, **BLANCA**, la tímida dona, la mística flor, innocent criatura, moments superba, moments com una ovella. Tan prompte gegantina i tempestuosa, com vençuda, inofensiva... enamorada...

Aquests dos tipus, tan perfectament viscuts, els trobem en quasi tota obra de D. Angel, així en *Mar i Cel* com en *Terra Baixa*, com en *Al cor de la nit*, i en totes les creacions d'en Guimerà. El **Said** i la **Blanca**; en *Manelic* i la *Marta*; la *Georgette* i en *Jan Toni*, formen la verda-dera característica del seu autor. Sempre el mateix. Personificat en aquelles dos figures. Identificat en elles, i no sembla sinó, que la darrera producció, sigui la continuïtat de la que precedeix. Una acció diferent però dintre mateix, de la mateixa família.

CARLES SANAHUJA.

Adéu Poeta!

Poetes de la terra catalana
les vostres lires del dolor polseu,
i pel finat cantor de Catalunya
amb el cor endolat, troves ritmeu.

Mireu-lo embolcallat dins la fossana,
amb el sagrat mantell que sabé honrar;
immaculat se l'endú dintre la tomba
perquè ningú el pugui profanar.

Brandeu campanes de tota la terra
amb toc de dol no pareu de brandar
per aquell que ahir cantava a Catalunya
i avui tot Catalunya el plorà.

Ramon Arrasa Segura

La trepitjadora

*Trepitjadora vas ser del pare
per la cullita de l'any passat:
la brema aquella qui sap on para;
més a tu Rosa, et veig encara
salta que saltà sobre el reixat.*

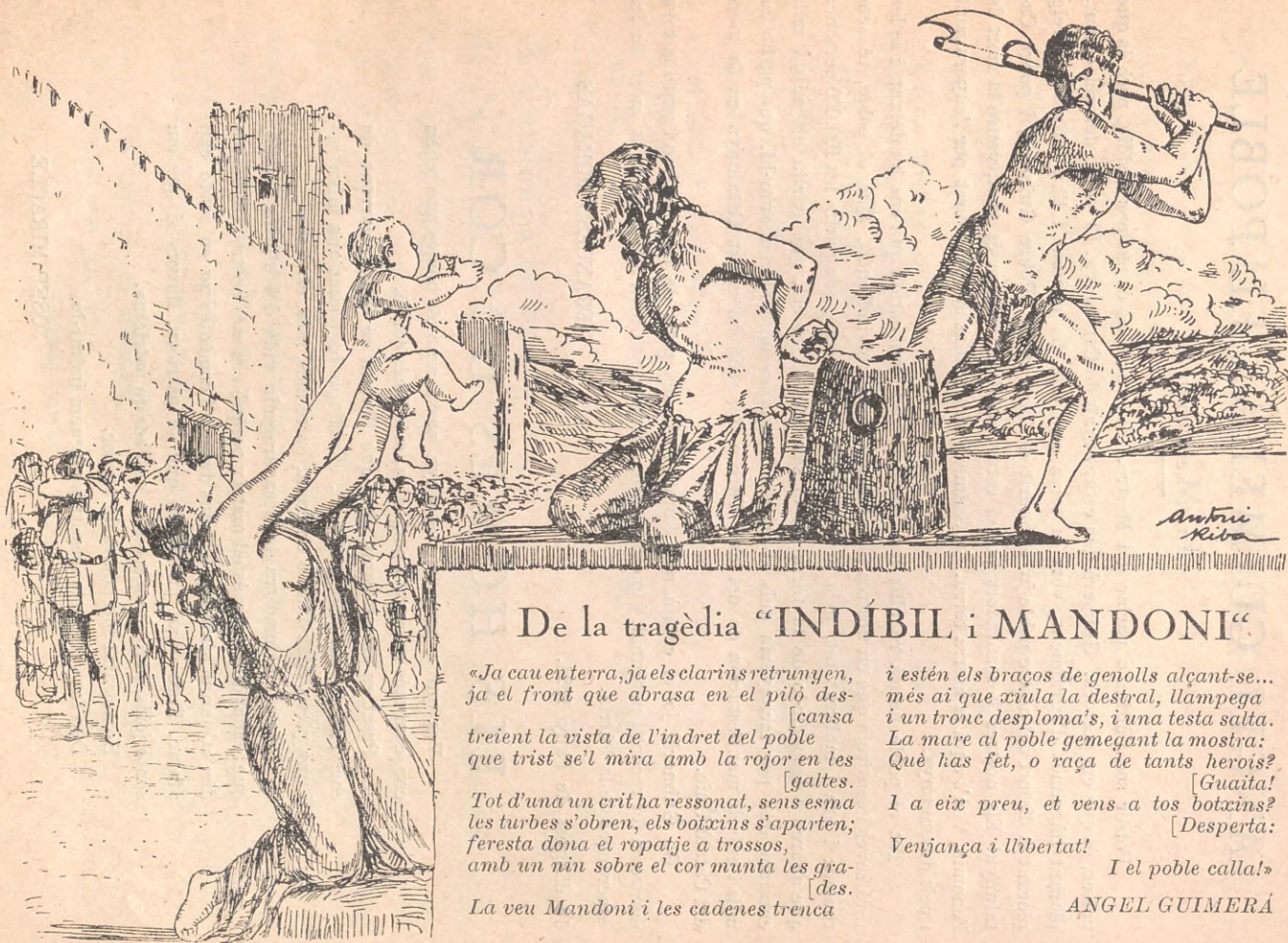
*La portadora de malvasia,
la restellada de macabeus
sols de passar-hi tota es fonia;
i tu em miraves i jo em dalia
de no trobar-me sota tos peus.*

*Que al cor m'entraves penjant la trena
fresca de llavis, l'ull esqueixat,
mal encoberta de pits i esquena
roja de braços, alta i morena
com nostra Verge de Montserrat.*

*Per so quan miro tanta cepada
que ja rosseja sense cap dany;
i diu el pare, ma ben amada,
«si el vent no ens porta la pedregada
mai cap cullita com la d'enguany.»*

*Jo recordant-me de ta hermosura
que tot m'omplia de grat plaer,
dic a la vinya que ja madura:
Mai en la terra per ma ventura,
com la cullita de l'any darrer!*

ANGEL GUIMERA

De la tragèdia "INDÍBIL i MANDONI"

«Ja cau enterra, ja els clarins retringen,
ja el front que abrasa en el piló des-
[cansa
treient la vista de l'indret del poble
que trist se'l mira amb la rojor en les
[galtes.
Tot d'una un crit ha ressonat, sens esma
les turbes s'obren, els botxins s'aparten;
feresta dona el ropatje a trossos,
amb un nin sobre el cor munta les gra-
[des.
La veu Mandoni i les cadenes trenca

i estén els braços de genolls alçant-se...
més ai que xiula la destrai, llampega
i un tronc desploma's, i una testa salta.
La mare al poble gemegant la mostra:
Què has fet, o raça de tants herois?
[Guaita!
I a eix preu, et vens a tos botxins?
[Desperta:
Venjança i llibertat!

I el poble calla!

ANGEL GUIMERA

ANGEL GUIMERÀ i EL POBLE

In Memorian

Potser soc l'últim a parlar del Mestre. Si és així, no és pas per desídia, però és que potser, és que em pertoca. Guimerà deu estar agraït de Catalunya. El veig, del cel estant, plorant llàgrimes d'agraïment, vers la terra que tant ha estimat i l'ha estimat; el veig plorant la dissort del nostre poble ja exhaurit de tant sofrir. Pobre Guimerà, i pobre Catalunya! Els nostres bescantadors poden estar satisfets, sempre és grat, veure la mort de l'enemic. Veü's aquí la nostra terra. En Guimerà haurà anat morint minat per l'enyorament i pels desenganys...

Tot el poble haurà recullit les llàgrimes del gran català que ens ha deixat, i se les farà seves i sentirem que en nostres pits, fruiten i ens reivindiquen. Que el poble, té sentiment; i ara i malgrat tot, més arrelats que mai, o sinó, que parlin les 100.000 persones que anaren a despedir-lo de la terra en el seu trasllat al cel, que parlin els mils i mils catalans que per tacanyeria dels «burgesos catalans» no poderen anar-hi, que parlin les mils i mils de manifestacion de dol que d'arreu del món ha rebut Catalunya en la mort del Català Únic.

Oh Guimerà! jo el català més humil i el més petit de tots t'estimo i sento la teva mort com fet recent i perennal, i encara ploro, i al plorar la teva Mort, ploro la mort de les esperances de la Pàtria.

FRANCESC MORAGAS

18 d'Agost de l'any 1924.

ELS HOMES DE COR

Ves quina cosa tan estranya passa amb els homes que tenen cor, com més es gasta i perjudica, més i més cor té.

Posat en aquest camí, diria que l'infant té una micarrona de cor; l'adult, un tros i el vell, el vell que ha passat una infantesa i una plena edat d'acció creixent, en té més, més, el té tot.

Aixís ho demostra la desapareguda vida del gloriós Català, que cada dia era més ell mateix perquè era més nostre. Un dia va dir: «Quan m'alaben pels meus drames i comédies no en sento cap afalac. Però quan me diuen que só patriota, llavors si que em sento joiós, perquè en soc i en vull ser de patriota».

Homes així són homes de tot cor.

Déu faci que tots nosaltres puguem imitar-lo.

JOSEP MIRACLE

Ha mort en Guimerà

S'ha clavat una sageta
en el cor del català.
per la mort del poeta
i patrici Guimerà
I plora tot Catalunya
i tot plora i plorà,
al veure que s'allunya
i mai més no tornarà...
Ens cantà la primavera
amb sos versos tot dolçor,
i fins la tardor
però amb delit de fera.
Avui son esprit ha volat
cel amunt, com orenella,
i dintre el niu ha deixat,
en la ciutat vella,

les seves despulles
que amb amor hem guardat,
com les seques fulles
que un jorn malaurat,
jorn ple de tristor
i de vent esperitat,
les arrancà amb dolor
de l'arbre nostrat...
I els anys passaran,
son record mai morirà
i a l'entorn d'ell ballaran
quan el vent udolarà,
en la solitud
d'aquell camp sagrat,
plenes de fortitud
i amb esprit de llibertat.

LLUIS PALLÍ

A Catalunya en la mort de N'Angel Guimerà

Plora, plora, Catalunya,
a n'el mestre del teu cor,
que tot l'univers venera,
avui, de tos ulls el plor.

Més, plora; membrant la glòria
d'aquell que, essent mort, no mor,
i escampa-la per la terra
perque creixi el desconhort.

I així; els fills de ta nissaga,
com ell, t'aimaran de cor.

FRANCESC MIRÓ

A Angel Guimerà

Mestre, el vostre nom i la vostra
obra no moriran mai. La vostra obra
s'ha fet amb trossos de la nostra terra
pairal; el vostre nom és Catalunya.

I Catalunya no morirà mai perquè
vos l'escullireu per mortalla.

Descanseu en pau!

MANUEL VALLDEPERAS

L'homenatge de la Premsa i del poble a En Guimerà

Arreu de Catalunya, tota la premsa catalana ha tributat el seu grandios homenatge al Poeta de la nostra terra. Des dels periòdics mes importants de Barcelona i grans ciutats fins als més petits de les comarques catalanes, cap ha deixat d'honorar la seva memòria.

Tampoc el poble que tan sentidament es manifestà el dia del seu enterrament, ha mancat a l'homenatge. Per tot Catalunya es celebren cada dia, funerals per la seva ànima, vetllades necrològiques i funcions d'honor al patrici.

Es de lamentar però que molts desaprensius vulguin aprofitar els sentiments del poble per omplir-se la butxaca. Be està que s'honori al Mestre, però cal fer-ho d'una manera complerta. No podien,—com encertadament han dit alguns diaris barcelonins—dedicar les sobres de llurs festivals al monument d'En Guimerà? Sabem d'alguns que així ho han fet. Que el seu exemple, siga seguit per tots.

LES REVISTES

Revista de Catalunya

Feia temp que diversos escriptors lamentaven que no hi hagués a la nostra terra una revista d'idees a l'estil de les grans revistes similars de l'estranger. Però mai s'havia arribat plenament a la realització de llurs desigs i de molts catalans amants de la nostra cultura.

Avui però, no podem dir el mateix. L'il·lustre publicista N'Antoni Rovira i Virgili, iniciador de l'idea i amb la cooperació de generosos patricis i intel·lectuals de Catalunya, ha pogut realitzar-la bellament.

Ha sortit ja un número de la "REVISTA DE CATALUNYA" i podem dir que no desmereix en res de les estrangeres que suara al·ludiem.

Presentació acurada, impressió perfecta i col·laboració excel·lent—els noms d'En Rovira Virgili, Ferrán i Carles Soldevila, Valls i Taberner, Garcés, Plá, etc., en són bella prova—són les característiques de la novella i ja gran revista.

És d'agraïr a aquests catalans la seva tasca, que tan alta posa, arreu del món, la cultura catalana.

Noticiari

Agraïm en gran manera a tots els que ens han tramés treballs dedicats a En Guimerà per a llur inserció en aquest número d'homenatge.

Moltes gràcies i que tot sia en honor del gran poeta.

* * *

Els subscriptors rebran aquest número sense cap augment de preu.

* * *

La Redacció d'ART NOVELL assistí a l'acte de l'enterrament del nostre Guimerà, així com als solemnes funerals en sufragi de la seva ànima.

* * *

La pàgina artística ha sigut dibuixada pel excel·lent dibuixant n'Antoni Riba qui ha volgut honorar-nos amb la seva cooperació en aquest número d'homenatge.

Agraïm com cal la seva finesa.

* * *

Les belles vinyetes que encapçalen les pàgines femenina i selecta son degudes a la ploma del company Carbonell.

Sia'ns permès, altre volta, regraciar-li la seva col·laboració.

* * *

S'ha constituït la novella «Agrupació excursionista "Atlàntida"». Per aital motiu prepara, a fi del corrent mes, una festa inaugural que promet ésser lluïda de debó. El primer acte serà ofrenar un ram a la tomba del plorat Mestre Guimerà. Hi haurà també una audició de sardanes i una funció teatral.

Saludem a la novella Agrupació i els hi desitgem força sort en el seu comés.

Les Revistes «Jovent d'ara» i «Ginesta»

Han suspés la seva publicació aquestes dugues revistes juvenívols, després de mig any de vida.

«Jovent d'ara» fomenta la suspensió en la poca cooperació de la joventut i dels industrials barcelonins en l'anunci de llurs productes, per a sostenir la revista.

«Ginesta» anuncia la reaparició pel proper 15 de setembre.

Lamentem la pèrdua de les dugues companyes i fem vots per a que molt aviat reapareixin amb més ufanía.

El patrici exemplar

Catalunya ha perdut amb En Guimerà un poeta gloriós i un gran dramaturg. Com a poeta les seves poesies quedaran per sempre. "L'any mil", "Poblet" i tantes altres honoraran sempre la seva memòria. Com a dramaturg son nom grandiosos per la popularitat universal, serà repetit cada dia. Terra baixa, Mar i Cel... seran l'afirmació palesa de la seva tasca.

Però un altre aspecte d'En Guimerà convé que els catalans sapiguem recordar sempre: La seva vida exemplar dedicada al servei d'un ideal. La seva honradesa gran en la lluita de cada dia.

Si son nom gloriós per la tasca literària no fos prou gran encara, pels catalans ho seria més per la seva vida de patrici íntegre i de català exemplar.

Sapiguem en tothora imitar-lo.

CARLES CARCELLER BLAY

CORRESPONDÈNCIA

Maria del Pirineu.—Anirà la poesia. Mercès. *Maria Teresa Vernet.*—Amb molt gust publicarem els seus treballs.

Jordi Canigó.—El tema és massa viu. Enviï altres coses.

Joan Persiva.—No pogué anar per excés d'original. Moltes mercès però.

Francesc Font.—Mirarem de complaure'l.

Josep Rigau.—El mateix li diem.

Joan Puigbó.—Li escrivim.

Carles Surribas.—Aquest ens agrada més, anirà aviat.

Enric Gall i Cols (Terrassa).—Potser arreglada una anirà. La proseta aviat.

J. Solé.—Rebut el treball. Mercès de les subscripcions.

M.^a del Carme Nicolau.—Encantats de l'excusada poesia. No cal dir que, amb molt gust, anirà.

Jaume Figueres (Terrassa).—Vosté sempre tan actiu. Li escrivim.

Carles Reyna.—Arribà tard la poesia a En Guimerà. L'altre mirarem si pot anar. Perquè toca temes tan vius?

NOTA: No es tornen els originals.

PUBLICACIONS REBUDES

El Borinot; Flames Noves; Butlletí del C. E. Rafel Casanova i Jovenut d'ara, de Barcelona.—*Endavant i Saba Nova, de Rubí.*—*Jovenut, de Sabadell.*—*La Rialla; Aubada; Jovenut i La Farándola, de Badalona.*—*El Llamp, de Gadesa.*—*La Punta, de Sitges.*—*El Seny gros, de Montblanch.*—*La Branca, de Balaguer.*—*Baix Penadés, de Vendrell.*

Grans, Patates, Palla i Aufals

DE LA

VIDUA d'En ARIZA

CARRER MAJOR, 40

Teléfono 6354-G.

- SARRIÀ -

Fàbrica de Productes Ceràmics

RAJOLES DE VALÈNCIA

i ARTICLES DE CONSTRUCCIÓ

CASIMIR VICENS

Despatx: Tallers, 72-Teléfono A. 5090

Fàbrica: Carrer Benavent

(p rop de la Travessera de Sans)

BARCELONA

SOLINGEN-PARIS-BARCELONA

CASA FUNDADA PER R. ROCA

JOSEP ROCA

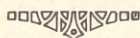
GANIVETERIA DE TOTA MENA

Immens assortit en objectes d'afeitar
i de tocadó. - Màquines d'afeitar
(Model especial), fabricació de
la casa. - Taller especial per
a esmolar tota mena
d'eines de tall.

Plaça del Pí, 3 - (Enfront l'església)

MANUEL ESCORSA

TAPISSER

Especialitat

en mobles confortables,
fundes i cortinatjes.

Ripoll, 2. — BARCELONA

Industrial!...

¿Vosté anuncia en el cinema
per medi de transparents?

Li aconsellem usi els
acreditats anuncis
VICTORIA

Encàrrecs:

S. Francesc d'Assis, 57
Apartat de Correus, 13
BADALONA

Taller de Pintura-Decorativa

— Papers pintats —

G R A U

D I B U I X A N T

Passeig de la Creu Coberta, 56
Sucursal: Mercaders, 27
BARCELONA